

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Lucjana Szenwalda

44 – 370 Pszów ul. Traugutta 12

tel. (32) 455-86-02

PROGRAM PROFILAKTYKI

**Zatwierdzony przez Radę Rodziców uchwałą nr 6
na posiedzeniu w dniu 24 maja 2010r.;**

z późniejszymi zmianami zatwierdzonymi:

- uchwałą Rady Rodziców nr 5 z dnia 23 maja 2011r.

WPROWADZENIE

Profilaktyka jest chronieniem człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Jej celem jest ochrona człowieka, dziecka, ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Człowiek niedojrzały sam dla siebie może być zagrożeniem. Dlatego prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

Oddziaływanie profilaktyczne ma szczególne znaczenie w odniesieniu do dzieci i młodzieży w okresie dorastania. Jest to faza rozwoju, w czasie której dokonuje się wiele intensywnych, jakościowych zmian w osobowości człowieka. Fazę tę najczęściej charakteryzuje brak integracji. Dlatego jest to czas podatny na zakłócenia i podejmowanie działań ryzykownych. Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (cechy, sytuacje, warunki) zwiększające prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych konsekwencji zaburzających prawidłowy rozwój.

Należą do nich:

- Środowisko społeczne i normy w nim obowiązujące, promujące dane wzorce zachowań.
- Modelowanie takich zachowań w domu i w szkole.
- Grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne.
- Słabe wyniki w nauce.
- Brak celów życiowych.
- Dostęp do środków i substancji psychoaktywnych.
- Wczesna inicjacja w zachowaniach ryzykownych.

CELE I ZAŁOŻENIA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Szkolny program profilaktyki uwzględnia treści kształcenia dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów naszego środowiska. Jest on zintegrowany ze Statutem Szkoły i Programem Wychowawczym i ma na celu:

1. Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym.
  - Doskonalenie i kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów oraz radzenia sobie z przejawami przemocy – eliminowanie zachowań agresywnych.
  - Wdrażanie do prawidłowego pojmowania norm zachowania przyjętych przez społeczeństwo, w miejscach publicznych oraz w środowisku rodzinnym.
  - Dążenie do stworzenia modelu „człowieka szczęśliwego” – wszelkie nałogi są zazwyczaj rekompensatą dyskomfortu psychicznego.
2. Promowanie zdrowego stylu życia.
  - Zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego. Wspomaganie zdrowia fizycznego i psychicznego poprzez kształcenie umiejętności i nawyków ruchowych.
  - Stwarzanie możliwości udziału w zajęciach sportowo - rekreacyjnych.
  - Organizacji czasu wolnego.
3. Kształtowanie ważnych psychologicznie i społecznie umiejętności.
  - Rozwijanie umiejętności interpersonalnych, kształcenie umiejętności zachowywania się w różnych sytuacjach, doskonalenie technik asertywnych – umiejętność mówienia NIE.
4. Wzmacnianie poczucia własnej wartości i tożsamości.
  - Uczenie świadomego decydowania o sobie i ponoszenia konsekwencji własnych decyzji.
  - Wyrabianie poczucia tożsamości i własnej wartości oraz wiary w siebie.
5. Zapobieganie uzależnieniom.
6. Wspieranie czynników chroniących:
  - Silna więź z rodzicami;
  - Zainteresowanie nauką i własnym rozwojem;
  - Podtrzymywanie tradycji i kształcenie szacunku dla jej norm;
  - Konstruktywna grupa rówieśnicza, autorytety.

L.p.	Zakres działań profilaktycznych	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Uwagi
I	PROFILAKTYKA ZDROWOTNA	1. Zapewnienie uczniom optymalnych warunków do rozwoju fizycznego, a w szczególności:	- zajęcia w ramach godzin wychowania fizycznego pt. „Korygujemy wady postawy”	Wszyscy nauczyciele	
		a) zapobieganie wadom postawy	- uwrażliwienie na zachowanie prawidłowej postawy w czasie zajęć dydaktyczno- wychow. (dostosowanie wysokości stolików i krzeseł do wzrostu uczniów)	Pielęgniarka szkolna	
		b) przeciwdziałanie i walka z próchnicą	- fluoryzacja zębów - pogadanki	Pielęgniarka szkolna	
		c) realizacja programu promocji zdrowego uzębienia	- prezentacja filmu pt. „Śnieżnobiały uśmiech” oraz przeprowadzenie zajęć dotyczących higieny jamy ustnej		
		d) organizacja cyklu spotkań z pielęgniarką szkolną na temat: Zasady zdrowego odżywiania, praca, nauka odpoczynku w planie dnia	- pogadanka	Pielęgniarka szkolna	
		2. Systematyczne rozwijanie umiejętności i utrwalanie nawyków troski o higienę swojego ciała, ubioru i sposobu zdrowego odżywiania – rola warzyw i owoców	- lekcje wychowawcze z udziałem pielęgniarki szkolnej - pogadanki - udział w Dniach Promocji Zdrowia w Pszowie	Wychowawcy, nauczyciele przyrody, pielęgniarka	
II	PROFILAKTYKA Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA	1. Program „Bezpieczna droga do szkoły”	- instruktaż prowadzony przez policjanta - kampania we współpracy z PZU „Jestem widoczny na drodze” - pogadanki wychowawcze	Pracownicy świetlicy, wychowawcy klas I	
		2. Program wychowania komunikacyjnego	- cykl lekcji z wychowania komunikacyjnego	Nauczyciele techniki i wych.- fiz.	

		3. Przestrzeganie zasad BHP w szkole w czasie lekcji i na przerwach zarówno przez uczniów jak i nauczycieli	<ul style="list-style-type: none"> - systematyczne co pięć lat szkole nie dla nauczycieli i pracowników administracji - przegląd urządzeń stałych i podręcznego sprzętu gaśniczego - organizowanie raz w roku (maj) próbnego alarmu ewakuacyjnego - apele dyscyplinujące, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa w szkole i jej obejściu - cykl szkoleń na kartę rowerową - rozmowy w ramach lekcji wychowawczych - organizowanie raz w roku (maj) próbnego alarmu ewakuacyjnego - apele dyscyplinujące, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa w szkole i jej obejściu - cykl szkoleń na kartę rowerową - rozmowy w ramach lekcji wychowawczych 	<p>Dyrektor MZOPO Instruktor BHP</p> <p>Nauczyciel w-f</p> <p>Wychowawcy wszystkich klas</p> <p>Nauczyciel techniki Wychowawcy wszystkich klas</p>	
		4. Bezpieczeństwo w domu i w szkole	<ul style="list-style-type: none"> - prezentacja filmów na temat bezpieczeństwa - szkolny turniej wiedzy o bezpieczeństwie ruchu drogowego 	Nauczyciel w-f i techniki	
		5. Świadome unikanie sytuacji niebezpiecznych.	<ul style="list-style-type: none"> - niebezpieczne miejsca - zachowanie w sytuacjach typu: pożar, powódź 	Wychowawcy wszystkich klas	
III	PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ	1. Uświadamianie uczniom i ich rodzicom zagrożeń wynikających z palenia tytoniu, picia alkoholu i używania narkotyków.	<ul style="list-style-type: none"> - cykl lekcji wychowawczych w oparciu o program „Spójrz inaczej”. * My i nikotyna * My i alkohol * My i narkotyki 	Wychowawcy, Pedagog, terapeuci – specjaliści z poradni odwykowej	
		2. Diagnoza problemów dzieci i młodzieży występujących w środowisku szkolnym, prowadzących do uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> - ankiety badające środowisko pod kątem zagrożeń 	Wychowawcy, pedagog,	
		3. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom zagrożonym uzależnieniami.	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne uczniów, - zajęcia kompensacyjne, - porady dla dzieci i ich rodziców, - informacje o możliwościach udzielania pomocy specjalistycznej - współdziałanie z poradniami zdrowia psychicznego 	Nauczyciele klas I – III pedagog szkolny	
		4. Opracowanie procedur postępowania w sytuacjach zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencję.	<ul style="list-style-type: none"> - omówienie w/w zadania z Radą Rodziców, skonsultowanie z nauczycielami, policją i dyrektorem szkoły oraz wspólne opracowanie zasad postępowania 	Dyrektor szkoły, pedagog, Rada Rodziców, Policja	

		5. Udostępnienie dzieciom i nauczycielom informatorów, poradników oraz innych materiałów edukacyjnych z w/w problematyki.	- skompletowanie literatury dotyczącej uzależnień, - prelekcje dla dzieci i rodziców, - gazetka z aktualnymi wiadomościami o ośrodkach pomocy	Pedagog, bibliotekarz	
IV	PROFILAKTYKA NIEDOSTOSOWANIA	1. Diagnozowanie sytuacji wychowawczej, szkoły pod kątem występowania ewentualnych zagrożeń.	- ankiety dla uczniów, wychowawców, rodziców + raporty, sprawozdania,	Pedagog i wychowawcy klas	
	SPOŁECZNEGO, ZAPOBIEGANIE	2. Monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego i absencji.	- systematyczna kontrola dzienników, - stały kontakt z rodzicami uczniów z dużą absencją,	Dyrekcja szkoły, wychowawcy, pedagog	
	AGRESJI I PRZEMOCY	3. Eliminowanie przyczyn społecznego niedostosowania dzieci oraz ich ochrona przed skutkami demoralizacji przez poznanie warunków życia dzieci, prowadzenie ich obserwacji.	- wywiady środowiskowe, - teczki osobowe zawierające obserwację dziecka, opinie PPP w Wodzisławiu Śląskim, kierowanie opinii do Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim, notatki z rozmów z rodzicami i kuratorami, - współpraca z MOPS-em,	Pedagog, wychowawcy, kierownik świetlicy	
		4. Integracja i tolerancja.	- nauka współżycia w grupie, - poznanie zasad koleżeństwa i organizacja grup pomocy koleżeńskiej,	Wychowawcy klas	
		5. Dobieranie odpowiednich metod wychowawczych w stosunku do dzieci przejawiających trudności wychowawcze i dydaktyczne przez podejmowanie działań indywidualnych i zespołowych, organizowanie tym uczniom niezbędnej pomocy w razie potrzeby.	- praca indywidualna z dzieckiem w ramach wyrównywania szans edukacyjnych, - kierowanie uczniów do specjalistycznych placówek, - praca socjoterapeutyczna dla klas i grup w oparciu o gotowe programy terapeutyczne z udziałem specjalistów,	Nauczyciele, pedagog, terapeuci, kierownik świetlicy	
		6. Otoczenie szczególną opieką dzieci z rodzin wielodzietnych, sieroty, półsieroty, dzieci z rodzin moralnie niewydolnych, zaniedbanych lub rozbitych.	- zapewnienie miejsca w świetlicy, - bezpłatne lub częściowo odpłatne obiady, - współpraca z MOPS-em, sponsorami, - pomoc doraźna w nauce.	Pracownicy świetlicy szkolnej	

Procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych stanowią załącznik programu profilaktyki. Działania informacyjne dla uczniów, nauczycieli i rodziców znajdują się w bibliotece szkolnej.